

SAOPĆENJE FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR V

SARAJEVO, 11.07.2019.

BROJ/ NUMBER 1

DEMOGRAFIJA I SOCIJALNE STATISTIKE *DEMOGRAPHY AND SOCIAL STATISTICS*

Svjetski dan stanovništva *World Population Day*

Svjetski dan stanovništva obilježava se 11. jula, a inicijativu za obilježavanje pokrenuo je 1989. godine Upravno vijeće razvojnog programa Ujedinjenih naroda, sa ciljem usmjeravanja pažnje na urgentnost i važnost populacionih pitanja u kontekstu sveobuhvatnih razvojnih planova i programa, te potrebe da se nađu odgovori na ova pitanja.

Obilježavanje je inspirisano velikim interesom za „Dan pet milijardi“ (11. juli 1987.), što je približno dan kada je svjetsko stanovništvo dostiglo 5 milijardi. Procjenjuje se da je broj ljudi na Zemlji dostigao 1 milijardu u 1804. godini, 2 milijarde u 1927, 3 milijarde u 1960, 4 milijarde 1974. godine, 5 milijardi u 1987, 6 milijardi u 1999. godini te 7 milijardi u 2011. godini. Prema procjenama Populacijskog odjeljenja UN¹ smatra se da je sredinom 2019. godine broj stanovnika naše planete iznosio oko 7,71 milijardu, od čega gotovo 60% u Aziji, 17% u Africi, 10% u Evropi, a ostatak se odnosi na druge kontinente. Stanovništvo Bosne i Hercegovine čini ispod 0,05% ukupne svjetske populacije.

Na globalnom nivou, broj muške populacije blago nadmašuje broj ženske populacije (procjenjuje se da u 2017. godini 102 stanovnika muškog spola dolazi na svakih 100 žena). Djeca do 15 godina čine 25,6% svjetske populacije, a stanovništvo starije od 60 godina 15,1%. Uslijed procesa starenja svjetskog stanovništva, očekuje se da do 2050. godine bude 21,1% djece do 15 godina i 21,4% osoba starijih od 60 godina.

Godišnji broj živorođene djece u svijetu iznosi oko 141 milion, a umre oko 58 miliona stanovnika, te prirodni priraštaj iznosi oko 83 miliona stanovnika godišnje. U prosjeku, svjetsko stanovništvo se mjesečno uveća za oko 2 populacije Bosne i Hercegovine. Stanovništvo u svijetu raste po stopi od 1,1% godišnje, ta stopa je u opadanju i predviđa se njeno smanjivanje u narednom periodu.

Vitalni događaji u svijetu u jedinici vremena, procjena za period 2015-2020. godine

Jedinica vremena	Živorodeni	Umrli	Prirodni priraštaj
Godina	140 891 616	58 396 913	82 494 703
Mjesec	11 740 968	4 866 409	6 874 559
Dan	386 004	159 992	226 012
Sat	16 084	6 666	9 418
Minut	268	111	157

¹ U saopćenju korišteni podaci Populacijskog odjeljenja UN i Agencije za statistiku BiH

Procijenjuje se da je u 2016. godini stopa nataliteta na globalnom nivou iznosila oko 18,9‰, stopa mortaliteta oko 7,7‰, što je dalo prirodni priraštaj od oko 11,2‰. Postoje izrazite razlike u prirodnom kretanju stanovništva pojedinih regiona i zemalja svijeta. Tako je u razvijenom dijelu planete (odnosi se na Evropu, Sjevernu Ameriku, Australiju, Novi Zeland, Japan) stopa nataliteta iznosila 10,9‰, mortaliteta 10,1‰, a prirodnog priraštaja 0,8‰. U manje razvijenom dijelu svijeta, stopa nataliteta iznosila je 20,5‰, mortaliteta 7,2‰, a prirodnog priraštaja 13,3‰. Stopa nataliteta (2017.g.) u Bosni i Hercegovini bila je 8,6‰, a mortaliteta 10,8‰ što je rezultovalo negativnim prirodnim kretanjem stanovništva od 2,2‰.

Stopa ukupnog fertiliteta na svjetskom nivou iznosi 2,5 (2016. godine). U razvijenom dijelu svijeta iznosi 1,7, a u manje razvijenom 2,6. Među kontinentima, najviša je u Africi (4,5), a najniža u Evropi (1,6). Posmatrano po državama, najviša stopa je u državama poput Nigerije (7,2), Somalije (6,3), Konga DR (6,1), a među najnižim je u Moldaviji, Portugalu, Singapuru (po 1,2) itd.

Procijenjeni očekivani životni vijek pri rođenju (2016.) za svjetsku populaciju iznosi 71,7 godina (za muškarce 69,4, za žene 74). Najniži je u Sjevernoj Americi (51,8), Centralnoafričkoj Republici (52,2), Čadu (52,9), Nigeriji (53,4), a najviši u Japanu (83,8 godine), Švicarskoj (83,3), Španiji (83,1) i Singapuru (83). Procijenjeni očekivani životni vijek pri rođenju za stanovništvo Bosne i Hercegovine iznosi 76,9 godina (74,4 godine za muškarce i 79,4 godina za žene).

Prema srednjoj varijanti projekcija (Populacijsko odjeljenje UN) očekuje se da svjetska populacija dostigne 8,55 milijardi do 2030, a 9,74 milijardi do 2050. godine. Očekuje se da više od polovine ukupnog projektovanog rasta svjetske populacije bude koncentrisano u samo 9 zemalja: Indiji, Nigeriji, Pakistanu, Demokratskoj Republici Kongo, Etiopiji, Tanzaniji, Indoneziji, Egiptu, Sjedinjenim Američkim Državama. Na drugoj strani, očekuje se da se stanovništvo 55 zemalja i teritorija smanji u periodu 2019-2050.

Razlike u demografskoj dinamici i demografskim karakteristikama koje postoje među državama i regionima dovode do promjene njihovog udjela u svjetskoj populaciji. Postoje velike razlike u stopi promjene brojnosti stanovništva među kontinentima i regionima svijeta. Tako je u 1950. godini na Evropu otpadalo 21,7% svjetskog stanovništva, u 2017. 9,8%, a projekcija za 2050. godinu je 7,3%. Na drugoj strani, udio Afrike rastao je sa 9,0% u 1950. godini na 16,6% u 2017, a očekuje se da u 2050. godini dostigne 25,9%. U vezi sa različitim stopama kretanja broja stanovnika među pojedinim državama, očekuje se dalja promjena njihovog učešća u ukupnoj populaciji svijeta i redoslijeda na listi država po brojnosti njihovog stanovništva.

Broj stanovnika 10 najmnogoljudnijih zemalja svijeta u 1950. i 2018. godini i projekcija za 2050. godinu (u milionima)

1950.		2018.		2050.	
Država	Br. stanovnika u milionima	Država	Br. stanovnika u milionima	Država	Br. stanovnika u milionima
Kina	554	Kina	1415	Indija	1659
Indija	376	Indija	1354	Kina	1364
SAD	159	SAD	327	Nigerija	411
Rusija	103	Indonezija	267	SAD	390
Japan	83	Brazil	211	Indonezija	322
Njemačka	70	Pakistan	201	Pakistan	307
Indonezija	70	Nigerija	196	Brazil	233
Brazil	54	Bangladeš	166	Bangladeš	202
U. Kraljevstvo	51	Rusija	144	Konga DR	197
Italija	47	Meksiko	131	Etiopija	191

U narednim decenijama očekuje se nastavak rasta svjetske populacije, s tim što će stopa rasta nastaviti da se smanjuje. Očekuje se dalje smanjenje fertiliteta svjetskog stanovništva, što će osim sporijeg rasta voditi i starenju svjetske populacije. Tome će doprinjeti i očekivano produženje životnog vijeka. Očekuju se velike razlike u demografskom razvoju među pojedinim zemljama, dok jedne očekuje depopulacija, drugima predstoji brz rast stanovništva. Među glavnim procesima koji se odnose na svjetsko stanovništvo je i proces urbanizacije. Dok je gradsko stanovništvo u 1975. godini obuhvatalo 37% svjetske populacije, procijenjuje se da od 2008. godine prvi put u historiji većina svjetskog stanovništva živi u gradovima i da će se rast udjela urbanog stanovništva nastaviti i u predstojećem periodu.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor: dr. sc. Velimir Jukić
Person responsible: Velimir Jukic, PhD, Director

Saopćenje priredio: Radoslav Ćorović
Prepared by: Radoslav Ćorović

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internet.
First Release data are also published on the Internet
